

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавський економічний університет (Польща)
Гентський університет (Бельгія)
UNIVERSITY ISMA (Латвійська республіка)
UNIVERSITY NORTH (Хорватія)
VARNA FREE UNIVERSITY «CHERNORIZETS HRABAR» (Болгарія)
Академія праці, соціальних відносин та туризму
Міжрегіональна Академія управління персоналом
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ
Матеріали XI Міжнародної
науково-практичної Інтернет-конференції**

25 квітня 2024 року

Полтава – 2024

суб'єктів звернення, доцільності електронної ідентифікації заявників, врегулювання ситуації у випадку зловживання громадянами права на звернення [5].

Таким чином, вдосконалення законодавства про звернення громадян в контексті європейської інтеграції має стати пріоритетом для України, що в свою чергу дозволить забезпечити активну участь громадян в управлінні державою, підсилити роль громадськості у процесах прийняття рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, сприяти відкритості та прозорості владних інституцій.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 18.04.2024).
2. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 19.04.2024).
3. Соловйова О.М., Сьоміна В.А. Деякі проблеми розгляду звернень громадян у контексті євроінтеграційних прагнень України. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 5. С. 425-428.
4. Котляревська Г.М. Щодо питання удосконалення законодавства про звернення громадян. Правова позиція. 2020. № 2 (27). С. 169-173.
5. Розробка законопроекту «Про звернення». Міністерство юстиції України : веб-сайт. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/rozrobka-zakonoproektu-pro-zvernennya> (дата звернення: 14.12.2023).

Чернуха Яна, Ротар Кіра,

*Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія
Кондратюка, здобувачі вищої освіти
спеціальності 081 «Право»*

Шульга Валерія Олегівна

*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка», асистент*

КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Конституційні принципи публічного управління набувають все більшого значення в міру того, як демократичні держави розвиваються на основі верховенства права. Ці принципи встановлюють правові засади діяльності органів державної влади та гарантують їх неупередженість, ефективність функціонування та відповідальність перед суспільством.

Існує чимало важливих конституційних засад, але ми б хотіли звернути увагу на такі, як верховенство права та законність, оскільки саме ці засади є об'єктами дослідження багатьох наукових праць. Фундаментальною основою здійснення публічного управління є права.

Вивчаючи останнє, варто зазначити, що принципи законності та верховенства права є частиною його теоретико-правової сутності. Ці принципи є взаємозалежними, тому якщо в адміністративній практиці не дотримується один із принципів, то автоматично унеможливується реалізація іншого. Незважаючи на взаємозалежність, досліджувані принципи вважаються самостійними, оскільки мають індивідуальні особливості.

Що стосується безпосереднього визначення терміну «верховенство права» в українському законодавстві, то в розділі «Термінологія Законодавства» офіційного веб-порталу Верховної Ради України зазначено, що термін «верховенство права» містяться в Законах України «Про Національну поліцію» [1] та «Про державну службу» [2]. Слід зазначити, що, незважаючи на широке використання категорії «законність» у назвах і текстах законодавчих актів, у сучасній навчальній та науковій літературі відсутнє її узгоджене тлумачення, а отже, і єдине розуміння сутності цього явища [3, с. 48]. На нашу думку, законність можна коротко визначити як «дозволено все, що не заборонено законом». Що стосується законності як адміністративного принципу, то він означає здійснення адміністративної діяльності відповідно до норм чинного законодавства. Це обґрунтовується наступним положенням статті 19 Конституції України: «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України» [4].

Водночас у науковій літературі існує й інша точка зору, згідно з якою принцип законності є складовою верховенства права. Зокрема, У. Андрусів підкреслює, що принцип законності як складова верховенства права має декілька аспектів, перший з яких можна назвати формальним аспектом, а другий – змістовним (матеріальним) аспектом. Формальний аспект законності полягає в тому, що органи державної влади повинні мати правову основу для своєї діяльності, іншими словами, кожен орган державної влади повинен бути наділений повноваженнями і зобов'язаний здійснювати такі повноваження відповідно до закону. Легітимність не обмежується дотриманням простих норм матеріального і процесуального права, а є ширшим поняттям [3, с. 10].

Законність та здійснення адміністративної діяльності на основі верховенства права є основою функціонування правової держави. Вітчизняні науковці зазначають, що законність – це складна правова ідея з багатовіковою історією [6, с. 281]; від стану законності залежить ступінь свободи особи, реальність прав і свобод та рівень демократії [5, с. 112]; принцип законності в діяльності органів публічної влади має бути універсальним і його положення повинні дотримуватися суб'єктами владних повноважень не тільки при виконанні своїх службових обов'язків, а й у повсякденному житті [7, с. 135]. Чим досконаліше законодавство, тим простіше органам публічного управління здійснювати свою діяльність на засадах законності. Натомість на сьо-

годні для вітчизняного законодавства характерна низка правових прогалин та юридичних колізій, що створюють підґрунтя для визнання Конституційним судом України чималою кількістю законів неконституційними. Погоджуємося із думкою Ю. Шемшученка, який вважає, що принцип законності у стінах парламенту часто поступається політичній доцільності [8, с. 21]. Розкриваючи проблематику правових прогалин у законодавстві, яке регулює публічне управління, відзначимо недосконале нормативно-правове визначення місця та ролі Президента України у системі органів державної влади. Зазначене твердження ґрунтується на тому, що Конституція України передбачає поділ державної влади на законодавчу, виконавчу та судову (ст. 6). Одноособовий орган державного управління – Президент України – не належить до жодної гілки державної влади.

Таким чином, дослідження науковців показали, що принцип законності та верховенства права є основними принципами державного управління в демократичній правовій державі. Принцип верховенства права передбачає якісну правотворчість через ухвалення відповідних правових актів та їх своєчасне оновлення. Об'єктивна істинна законності можлива за умови прийняття справедливих, взаємоузгоджених та актуальних нормативно-правових актів. У правовій державі поняття «конституційність» та «законність» мають бути тотожними

Література:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII : станом на 4 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
2. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII : станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
3. Андрусів У. Зміст принципу законності в прецедентній практиці ЄСПЛ. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. № 2. С. 18-24.
4. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
5. Голікова К. Дисципліна та законність у державному управлінні: поняття та способи їх забезпечення. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 110-113.
6. Марушій О. Принцип законності у діяльності органів публічного управління: методологічні засади. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки. 2017. № 865. С. 279-283.
7. Костюченко Н., Шестак Л. Принцип верховенства права в адміністративному праві. Актуальні питання адміністративного права та процесу : матеріали всеукр. наук. конф. мол. вчен. Маріуполь. 2021. С. 133-137.